

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 36/1

25 նոյեմբերի 2016թ.

Քննարկվեց Հրանտ Մնացականյանի ներկայացուցչի գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի ժ/պ 25.08.2016թ. թիվ 606/09 որոշման դեմ:

Հրանտ Մնացականյանի ներկայացուցչի գանգատում բերված փաստարկները.

Վարչական մարմնի կողմից չի իրականացվել պատշաճ վարչարարություն, թույլ է տրվել օրենսդրությամբ սահմանված մի շարք պահանջների խախտումներ, ինչի արդյունքում կայացվել է անհիմն վարչական ակտ, որով ՀՀ քաղաքացի Հրանտ Մնացականյանի վրա ակնհայտ ոչ իրավաչափ կերպով դրվել է պարտականություն՝ հետևաբար Վարչական ակտը ենթակա է վերացման՝ հետևյալ հիմնավորմամբ:

Գանգատում բերված են ՀՀ Սահմանադրության 50-րդ հոդվածի 1-ին մասի, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթները:

Վարչական մարմնի կողմից անտեսվել և պատշաճ իրավական գնահատականի չեն արժանացել առարկության մեջ նշված հետևյալ էական փաստերը.

1. 2010թ. հունիս ամսից Ա/Ձ Հրանտ Մնացականյանը փաստացի դադարեցրել է ձեռնարկատիրական գործունեությունը, ինչի մասին ժամանակին տեղեկացրել է Վանաձորի հարկային տեսչությանը և հանձնել անհատ ձեռնարկատիրոջ հաշվառման թիվ 01Ա078718 վկայականի բնօրինակը:

2. 28.10.2010թ. մինչև գործունեության փաստացի դադարման պահը առկա չկատարված բոլոր պարտավորությունների գումարն ամբողջությամբ վճարվել է:

3. 2010թ. հունիս ամսին գործունեության դադարումից հետո Ա/Ձ Հրանտ Մնացականյանը հետագայում երբևէ գործունեություն չի ծավալել և ներկայացրել է միայն «0-ական» հաշվետվություններ:

4. Սխալմամբ հաշվեգրված պարտավորությունները վերահաշվարկելու համար 2012թ. փետրվարին Վանաձորի ՏՀՏ աշխատակիցների առաջարկով կրկին ներկայացվել է գործունեության դադարեցման հայտարարություն, քանի որ 2010թ. ներկայացրած գործունեության դադարեցման հայտարարությունը հարկային մարմինը ժամանակին պատշաճ ընթացք չի տվել:

5. Ա/Ձ Հրանտ Մնացականյանը պետական հաշվառումից հանվել է:

6. Ենթադրյալ խախտումը հայտնաբերվել է այն կատարելու տարվան անմիջապես հաջորդող երեք տարին լրանալուց հետո:

Նշված տեղեկությունները հաշվի առնելու դեպքում ակնհայտ է, որ վարչական մարմինն, ըստ էության, պետք է չլնդուներ տվյալ Վարչական ակտը:

Վարչական ակտում առկա չէ որևէ հիմնավորում, թե ինչ ապացույցներից և հիմնավորումներից ելնելով է վարչական մարմինը ոչ հավաստի համարել Առարկության մեջ նշված փաստերը և հիմնավորումները: Վարչական ակտում

առհասարակ որևէ բան նշված չէ Առարկության բովանդակության վերաբերյալ, ընդամենը նշվել է, որ ներկայացվել է առարկություն, որը կցվել է վարույթին: Վարչական ակտից պարզ չէ, թե արդյոք Վարչական ակտը կայացրած պաշտոնատար անձը առհասարակ ծանոթացել է վարչական վարույթի վերաբերյալ ներկայացված Առարկության բովանդակությանը:

Վարչական վարույթը հարուցվել է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության 9-րդ բաժնում՝ բաժնի պետի կողմից, վերջինս ծանուցել է վարչական վարույթի հարուցման վերաբերյալ և հրավիրել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության 9-րդ բաժին:

Մինչդեռ վարչական ակտը կայացվել է վարույթին չմասնակցած այլ պաշտոնատար անձի կողմից՝ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության պետի ժ/պ կողմից: Այսինքն, վարչական վարույթը հարուցել և իրականացրել է մեկ պաշտոնատար անձ, իսկ Վարչական ակտն ընդունել և ստորագրել է վարույթին չմասնակցած այլ պաշտոնատար անձ:

Վարչական ակտից հստակ չէ, թե ով է դրա հասցեատերը՝ տնտեսվարող սուբյեկտը՝ Ա/Ձ Հրանտ Մնացականյանը, թե քաղաքացի Հրանտ Մնացականյանը, որը տնտեսվարող սուբյեկտ չէ: Վարչական ակտի եզրափակից մասի ուսումնասիրությունից հավանաբար պետք է ենթադրել, որ պարտավորությունը սահմանվել է ոչ տնտեսվարող սուբյեկտի՝ ՀՀ քաղաքացի Հրանտ Մնացականյանի համար:

Գանգատում բերված են «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 62-րդ հոդվածի դրույթները:

Եվ Ծանուցագրի և Վարչական ակտի շարադրանքում բացակայում է «անհատ ձեռնարկատեր» իրավական տերմինը, ինչից ուղղակիորեն բխում է, որ տնտեսվարող սուբյեկտի՝ անհատ ձեռնարկատիրոջ վերաբերյալ վարչարարություն իրականացնելու փոխարեն վարչարարությունն իրականացվել և ոչ իրավաչափորեն պարտավորություն է դրվել ոչ պատշաճ սուբյեկտի՝ քաղաքացու վրա:

Վարչական մարմինը հետևողականորեն անփութություն դրսևորելով «մոռացել է», որ հարկային մարմնում առկա անձնական քարտը վերաբերում է տնտեսվարող սուբյեկտին, այլ ոչ թե ՀՀ քաղաքացի Հրանտ Մնացականյանին: Հետևապես, եթե անգամ սոցիալական ապահովության վճարների գծով գանձման ենթակա պարտավորություններ կան, ապա ենթակա են գանձման տնտեսվարող սուբյեկտից՝ Ա/Ձ Հրանտ Մնացականյանից:

«Անհատ ձեռնարկատիրոջ մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի 4-րդ պարբերության, 6-րդ հոդվածի 4-րդ պարբերության, 9-րդ հոդվածի 1-ին պարբերության դրույթներից ակնհայտ է, որ վարչական մարմինը ոչ միայն անտեսել է Դիմողի կողմից ներկայացրած տեղեկությունները, այլև սխալ է մեկնաբանել և կիրառել օրենքը:

Որևէ օրենք վարչական մարմնին իրավունք չի վերապահում տնտեսվարող սուբյեկտի՝ անհատ ձեռնարկատիրոջ հարկային պարտավորությունների կատարումը դնել ֆիզիկական անձի վրա: Ա/Ձ հարկային պարտավորությունը կարող է ֆիզիկական անձի վրա դրվել միայն դատարանի վճռով՝ ըստ որում «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 8-րդ պարբերությամբ սահմանված սահմանափակումների շրջանակում՝ անհատ ձեռնարկատիրոջ հաշվառումից հանմանը նախորդած մեկ

տարվա ընթացքում հարկային մարմնից թաքցրած հարկման օբյեկտներից վճարման ենթակա հարկային պարտավորությունների չափով:

Բացի այդ, եթե անգամ տնտեսվարող իրավասուբյեկտը՝ ԱԶ Հրանտ Մնացականյանը հաշվառումից դուրս եկած չլիներ և չլիներին սույն բողոքում վարչական մարմնի կողմից թույլ տված խախտումները, միևնույն է վարչական մարմինն իրավունք չուներ հարկային պարտավորություններ առաջացնող վարչական ակտեր ընդունել, հիմք՝ «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 30.1 հոդվածի 1-ին մասի դրույթը: Այսինքն՝ վարչական մարմինն իրավունք չուներ 2010թ. հոկտեմբերից մինչև 2012թ. փետրվար ամիսների համար առաջացած պարտավորությունների վերաբերյալ վարչական ակտ ընդունել համապատասխանաբար 4-ից 6 տարի անց:

Հաշվի առնելով վերոնշվածը և հիմք ընդունելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 62-րդ, 63-րդ, 76-րդ հոդվածների դրույթները՝ գանգատաբերը խնդրում է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության պետի ժ/պ 25.08.2016թ. թիվ 606/09 որոշումը ճանաչել առ ոչինչ, իսկ նշված որոշումն առ ոչինչ ճանաչելու հիմքերի բացակայության դեպքում այն ճանաչել անվավեր:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության.

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետը, քննարկելով Հրանտ Մնացականյանի վերաբերյալ վարչական վարույթի նյութերը պարզել է, որ 04.08.2016թ-ի դրությամբ սոցիալական ապահովության վճարի գծով նրա չկատարված հարկային պարտավորությունները կազմում են 137.363 դրամ, որից ապառք 84.820 դրամ, տույժ 52.543 դրամ, որն առաջացել է 2010թ. հոկտեմբերից մինչև 2012թ. փետրվար ամիսների կանխավճարների հիման վրա:

Հարուցված վարչական վարույթի մասին Հրանտ Մնացականյանին 16.08.2016թ. պատշաճ ծանուցվել է: Վերջինիս կողմից ներկայացվել է առարկություն, որը կցվել է վարույթին:

Արդյունքում, ղեկավարվելով «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածի և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ, 56-րդ, 58-րդ, 88-րդ հոդվածների դրույթներով ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի կողմից 25.08.2016թ-ին ընդունվել է թիվ 606/09 որոշումը (այսուհետ նաև՝ Որոշում) Հրանտ Մնացականյանից 137.363 դրամ պարտավորության գումար գանձելու մասին:

Գանգատում բերված այն պնդման վերաբերյալ, թե ինչու է Որոշման մեջ նշված Հրանտ Մնացականյան, այլ ոչ թե Ա/Զ Հրանտ Մնացականյան, հարկ է նշել, որ 17.08.2016թ.-ին Ա/Զ Հրանտ Մնացականյանը դադարել է անհատ ձեռնարկատեր համարվելուց: Այսինքն Որոշումը կայացնելու ժամանակ Ա/Զ Հրանտ Մնացականյանն այլևս գոյություն չի ունեցել: Որոշումը կայացնելիս հաշվի են առնվել «Անհատ ձեռնարկատիրոջ մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի դրույթները, որի համաձայն՝ անհատ ձեռնարկատերն այն ֆիզիկական անձն է, որն իրավունք ունի, առանց

իրավաբանական անձ կազմավորելու, ինքնուրույն, իր անունից և իր ռիսկով իրականացնել գործունեություն, որի հիմնական նպատակը գույք օգտագործելուց, ապրանքների վաճառելուց, աշխատանքներ կատարելուց կամ ծառայություններ մատուցելուց շահույթ (եկամուտ) ստանալն է:

Ինչ վերաբերում է գանգատում նշված այն պնդմանը, որ Ա/Ձ Հրանտ Մնացականյանը 2010թ.-ին Վանաձորի ՏՀՏ է ներկայացրել գործունեության դադարեցման մասին դիմում և այլևս գործունեություն չի իրականացրել, ապա այդ կապակցությամբ հարկ է նշել, որ Ա/Ձ Հրանտ Մնացականյանի արխիվային գործի ուսումնասիրությամբ 2010թ.-ին գործունեության դադարեցման վերաբերյալ դիմում կամ այդ փաստը հիմնավորող այլ ապացույց չի հայտնաբերվել: Ա/Ձ Հրանտ Մնացականյանի կողմից գործունեության դադարեցման մասին դիմումը ներկայացվել է, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատիրոջ վկայականը հարկային մարմին է հանձնվել միայն 2012թ.-ին:

Ավելին, արխիվային գործում առկա են Ա/Ձ Հրանտ Մնացականյանի կողմից Վանաձորի ՏՀՏ ներկայացված սոցիալական ապահովության վճարի 2010 և 2011թ.թ.-ի տարեկան հաշվետվությունները, որոնցով և առաջացել են Որոշմամբ գանձման առաջադրված պարտավորությունները: Նշված հաշվետվությունների պատճենները ներկայացվեցին Հրանտ Մնացականյանի ներկայացուցչին:

Գանգատում բերված այն պնդումների վերաբերյալ, որ Որոշումը կայացնելիս հաշվի չի առնվել «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 30.1 հոդվածով նախատեսված պարտավորությունների առաջադրման երեք տարվա վաղեմության ժամկետը, ապա հարկ է նշել, որ տվյալ դեպքում նշված իրավանորմի դրույթները կիրառելի չեն, քանի որ պարտավորությունները հայտնաբերվել են ոչ թե Որոշումը կայացնելիս, այլ դրանք հարկային մարմնում հաշվառվել են Ա/Ձ Հրանտ Մնացականյանի կողմից սոցիալական ապահովության վճարի 2010 և 2011թ.թ.-ի տարեկան հաշվետվությունները ներկայացվելու պահից:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի, «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի ժ/պ 25.08.2016թ. թիվ 606/09 որոշումը թողնել անփոփոխ, իսկ գանգատը՝ մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել տեսչական մարմինների միասնական բողոքարկման հանձնաժողով կամ ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ